## Filozofie a ştiinţei sau ştiinţă a filozofiei?

***- prefaţă-***

Libertatea de a gândi *altfel* ne crează probleme - cu toată demagogia actuală despre democraţie şi libertate a presei politice sau ştiinţifice. Cine iese din gloată şi nu urmează orbeşte ceea ce declară mai marii (totuşi efemeri!) ai zilei, este pus la zidul infamiei.

Deseori cei de la putere într-un domeniu au prezentat şi răspândit *pseudo-gnoseologia lor* ca... gnoseologie. Ontologia, după cum a fost văzută de cei de sus, a fost suprapusă/impusă celor de rând.

Însă dreptul investigaţiei în orice câmp de studiu sau creaţie ar trebui să fie suprem. Iar euristica să funcţioneze implacabil.

"Întrebarea ştiinţifică" a contribuit mereu la progress. Epistemologia nu ar putea evolua fără această "îndoială" în cunoaştere. Vrem să distingem între teorii fanteziste şi teorii realiste, între totalitarism politic şi

totalitarism ştiinţific, între informaţii părtinitoare susţinute de anumite interese internaţionale şi informaţii imparţiale. Vrem să stabilim raportul dintre abstract şi material, dintre relativ şi absolut, dintre ego şi alter-ego, determinism şi non-determinism, pozitivism şi contra-pozitivism. Interconecţiunile dintre domenii devin greu perceptibile.

Referitor la filozofia spaţiului şi timpului: este spaţiultimp al lui Minkowski real sau imaginar? Determină viteza supraluminală inversarea cauzalităţii, sau acesta este numai un pretext? Teoria Specială a Relativităţii este fizică sau metafizică? (În general, o teorie care naşte paradoxuri e chestionabilă...) Cât de strânsă este legată energia de materie?

Noi pledăm pentru un proces cogniscibil care să nu aibă îngrădiri de nici o formă. Din această cauză, hermeneutica se impune a fi cât mai diversificată.

Mai departe: este Universul infinit? Constatăm mai multe feluri de infinit. Pentru omul primitiv Pământul era infinit: fără început şi fără sfârşit. Omul primitiv se deplasa pe suprafaţa terestră oricât vroia fără să-i dea de capăt. Pentru omul modern Pământul este finit, fiindcă omul modern poate ieşi în afara lui şi să-l cuprindă cu privirea. Privit de aproape, Pământul pare infinit; privit de la mare depărtare pare finit.

Tudor Păroiu diferenţia între un infinit uman şi un infinit absolut.

Există un început sau sfârşit al timpului? Ce a fost înainte de Big Bang (în cazul că acesta s-a desfăşurat)?

La fel şi cu Universul: cu toată ştiinţa şi tehnica actuală nu-l putem privi decât din interior, de foarte aproape, deci Universul pare infinit. Dar, dacă este finit, cum ar arăta marginea sa?

&

Interviurile următoare împletesc cultura, ştiinţa, tehnica, şi viaţa într-un *multi-eu*. De aceea volumul se numeşte *multirelavititate*: adică idei şi metodologii privite din unghiuri cât mai diferite de propagandă oficială.

Autorul mulţumeşte tuturor celor care au avut răbdarea să-l asculte, citească, şi intervieveze.

*Autorul, 31 martie 2012*